

# Takrolimus

## (Prograf® / Tacni®)

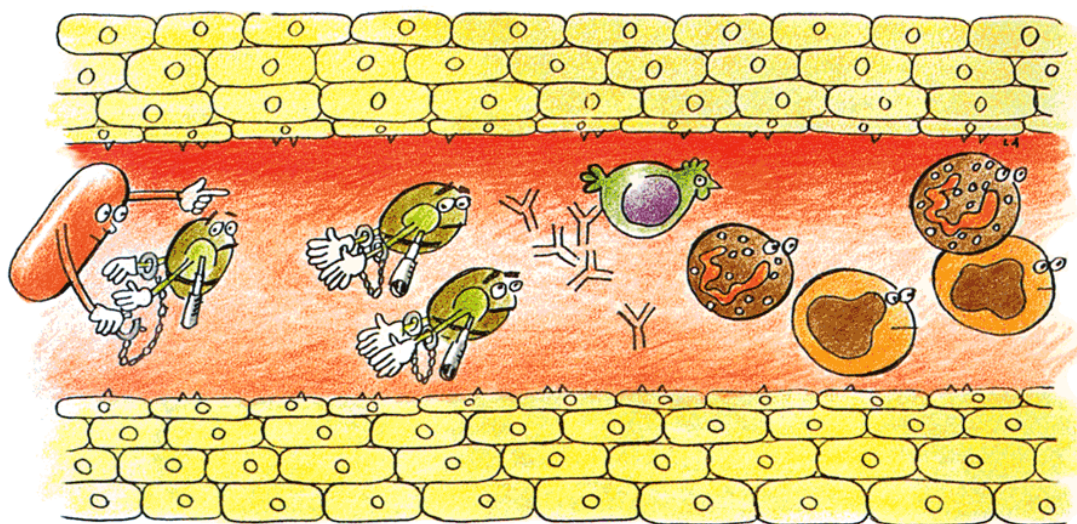
Utarbeidet av Aslaug Sødal Myrseth, sykepleier, Rikshospitalet 2002.  
Revidert, Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet, 2015.

### Hvordan virker takrolimus?

Når "detektivene" (T-lymfocytterne) i immunforsvaret oppdager fremmede celler sender de ut signaler slik at andre

celler i immunforsvaret aktiveres.

Takrolimus hindrer T-lymfocytterne i å sende ut signaler, og dermed lokkes ikke disse cellene til transplantatet.

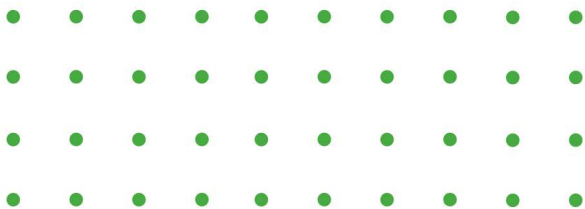


### Hvordan skal du ta takrolimus?

Takrolimus tar du to ganger om dagen med 12 timers mellomrom, morgen og kveld.

Takrolimus finnes som kapsler med forskjellig styrke, og de må svelges hele med vann eller annen drikke.

Du kan ta takrolimus med eller uten mat, men det er viktig at du gjør det samme hver gang for at opptaket i kroppen skal bli mest mulig likt. I pakningsvedlegget står det at takrolimus bør tas en time før eller to timer etter mat. Dette kan fravikes, men hvis du har problemer med oppsuging fra tarm må takrolimus tas utenom måltider.



### Måling av takrolimus konsentrasjon i blodet

For å oppnå immundempende effekt må det finnes tilstrekkelig mengde takrolimus i blodet. For å komme fram til en dose som er tilpasset deg, tas det jevnlig blodprøver for å måle konsentrasjonen. Konsentrasjon måles ca. 12 timer etter du har tatt takrolimus. Det er viktig at du tar takrolimus **etter** at blodprøven er tatt.

Det er viktig å finne en balanse hvor dosene gir beskyttelse mot avstøtning, samtidig som du ikke får unødige bivirkninger.

### OBS!

Takrolimus kan virke inn på effekten av P-piller. Se kapittelet om "Samliv og seksualitet".

Grapefruktjuice endrer omsetningen av takrolimus i kroppen og øker konsentrasjonen i blodet. Det bør derfor ikke brukes.

Naturpreparater som inneholder johannesurt fører til risiko for redusert virkning av takrolimus, og bør ikke brukes.

Mulige bivirkninger av takrolimus	Tiltak
Takrolimus kan ha en uheldig virkning på nyrefunksjonen.	<ul style="list-style-type: none"><li>• Hyppige kontroller av nyrefunksjon og konsentrasjon av takrolimus i blodet.</li><li>• Evt. reduksjon av dosen hvis konsentrasjonen er for høy.</li><li>• Det er anbefalt at du drikker godt, 2 liter per dag.</li></ul>
Forhøyet blodsukker.	<ul style="list-style-type: none"><li>• Unngå mat og drikke med mye sukker de første tre månedene etter transplantasjonen.</li><li>• Blodsukkeret kontrolleres når du er på kontroll hos legen. Hvis det blir for høyt kan aktuell behandling være tabletter som senker blodsukkeret, eller insulin.</li></ul>
Høyt blodtrykk.	<ul style="list-style-type: none"><li>• Hyppig kontroll av blodtrykket.</li><li>• Blodtrykksenkende medisiner.</li></ul>
Hodepine.	<ul style="list-style-type: none"><li>• Drikke nok.</li><li>• Evt. kontrollere synet hvis det er lenge siden.</li><li>• Komme ned på så lav dose som mulig.</li><li>• Bytte til annen medisin hvis det ikke hjelper.</li></ul>
Mild kvalme eller diaré.	<ul style="list-style-type: none"><li>• Komme ned på så lav dose som mulig.</li><li>• Bytte til annen medisin hvis det ikke hjelper.</li></ul>
Håravfall.	<ul style="list-style-type: none"><li>• Komme ned på så lav dose som mulig.</li><li>• Bytte til annen medisin hvis det ikke hjelper.</li></ul>
Skjelving eller følelseløshet i hender og føtter.	<ul style="list-style-type: none"><li>• Komme ned på så lav dose som mulig.</li><li>• Bytte til annen medisin hvis det ikke hjelper.</li></ul>



Det er viktig å huske at virkningen av medisinene er at du får beholde det nye organet. Alle medikamenter har bivirkninger. Ingen kan si om du kommer til å få bivirkninger, hvilke du evt. får og i hvilken grad du kan få dem, fordi det varierer fra person til person. Bivirkninger avtar i takt med at dosen reduseres.

### **Hvordan oppbevarer jeg takrolimus?**

Takrolimus depot oppbevares på et tørt sted i romtemperatur.

Kapslene skal oppbevares i blisterpakningen (lomme av plast og aluminium) til du skal ta dem, fordi de er følsomme for luft og lys.

Det står i pakningsvedlegget at kapslene skal oppbevares i pakningen (selve pappesken) til du skal ta dem, men de kan oppbevares utenom pappesken i blisterpakningen i 1 uke.

